

Fylkesmannen i Hedmark

Miljøvern avdelingen
Postboks 4034, 2306 Hamar

Vår dato 07.03.2018
Vår referanse 2017/6926
Arkiv nr. 461.2
Deres referanse

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anne-Mette Nordbak, 62 55 11 76

Revisjonsrapport

2018.004.R.FMHE

Ragn-Sells AS,
Arnkvernvegen 169,
2320 Furnes

Revisjon ved Ragn-Sells AS i Hamar kommune

Dato for inspeksjonen: 8.-9.02.2018
Rapportnummer: 2018.004.R.FMHE
Saksnr.: 2017/6926

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:
Frank Høgshaugen

Fra Fylkesmannen i Hedmark:
Anne-Mette Nordbak

Resultater fra revisjon

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen:
Fylkesmannen avdekket 5 avvik og 6 anmerkninger:

1. Det forekommer overskridelse av krav i utslippstillatelsen på tillatte lagrede mengder usanerte kasserte kjøretøy (avvik).
2. Det forekommer manglende levering av farlig avfall ved kasserte kjøretøymottaket (avvik).
3. Virksomheten har manglende merking av farlig avfall i kasserte kjøretøymottaket (avvik).
4. Det mangler en prosedyre på mottak og prøvetaking av ukjent innhold på farlig avfall (avvik).
5. Farlig avfall fra eksterne virksomheter deklarerer på Ragn-Sells avd. Hamar som produsent (avvik).

Anmerkningene er opplistet i rapporten under avsnitt 7.

Vi ber om en skriftlig bekreftelse innen 30. april 2018 på at avvikene er rettet. Virksomheten bes også om å gjøre en vurdering av anmerkningen. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Med hilsen

Kristene Schneede e.f.
miljøverndirektør

Anne-Mette Nordbak
senioringeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 972 056 332	Eies av: 952 187 627
Besøksadresse: Arnkvernvegen 251, 2320 Furnes	Telefon: 62542800
Bransjenr. (NACE-kode): 38.320 - Sortering og bearbeiding av avfall for materialgjenvinning	E-post: hrr@hrr.no

Kontrollert anlegg

Navn: Ragn-Sells AS avdeling Hamar	Anleggsnr: 0403.0071.01
Kommune: Hamar	Anleggsaktivitet: Avfall – mottak, mellomlagring og sortering
Fylke: Hedmark	Risikoklasse: 2
Tillatelse gitt: 01.07.2009	Tillatelse sist oppdatert: Drift av sorteringsanlegget gitt 01.07.2016. Drift av kasserte kjøretøyanlegg gitt 29.08.2017.

2. Revisjonens omfang

Formålet med revisjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Fylkesmannen har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved

- å granske dokumenter
- å intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- å verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema:

- internkontroll
- risikovurdering, klimatilpasning og beredskap
- Drift av farlig avfallsmottak
- Drift av kasserte kjøretøymottak
- Utslipp av vann

I tillegg ble det gjennomført, i oppdrag fra Miljødirektoratet, en kontrollaksjon som omfatter anlegg som mottar og mellomlagrer farlig avfall.

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter revisjonen

Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Virksomheten bes også om å gjøre en vurdering av anmerkningene og aktuelle tiltak knyttet til dem. Vi ber om en skriftlig redegjørelse for tiltak og oppfølging av påpekte avvik og anmerkning innen **30. april 2018**.

Dersom et avvik ikke kan lukkes eller et tiltak ikke kan avsluttes innen fristen, må det utarbeides en plan for videre framdrift.

Klageadgang

Pålegget om er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 7. Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at rapporten er mottatt. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Fylkesmannen i Hedmark.

4. Gebyr for revisjonen

Virksomheten er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 3 (jf. Fylkesmannens varselbrev datert 06.12.17). Dette betyr at dere skal betale *kr.* 116.500,- i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen (tilsvarende 4 ukeverk), jf. forurensningsforskriften § 39-8. Faktura med innbetalingsblankett vil bli oversendt fra Miljødirektoratet.

Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39 om innkreving av gebyr til statskassen. Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Miljødirektoratet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra rapporten er mottatt. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Fylkesmannen i Hedmark.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Fylkesmannens postjournal og på www.norskeutslipp.no (jf. offentleglova).

Kopi av rapporten sendes også til:

- Hamar kommune
- Løten kommune

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under revisjonen:

Avvik 1:

Det forekommer overskridelse av krav i utslippstillatelsen på tillatte lagrede mengder usanerte kasserte kjøretøy.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen av 29. august 2017 til drift av kasserte kjøretøymottak, vilkår 4.2.

Kommentarer:

Av hva vi kunne se så var det lagret i overkant av 40 usanerte biler på mottaksanlegget for kasserte kjøretøy. I egenrapporten for 2016 vises det til at det er lagret 37 usanerte kasserte kjøretøy ved anlegget, og i 2017 vises det til at antallet er 92 stykker.

I utslippstillatelsen er det gitt tillatelse til å lagre 150 upressede og 150 pressede vrak, jf. vilkår 1. Videre vises det til i vilkår 1 at lagrede vrak skal i utgangspunktet være sanerte, med mulighet for unntak i særskilte situasjoner. Det vises da til vilkår 4.2 i utslippstillatelsen.

I vilkår 4.2 vises det til at miljøsanering av kasserte kjøretøy skal foretas fortløpende og så snart som mulig. Det aksepteres at usanerte vrak mellomlagres en kort periode i særlige tilfeller. Særlige tilfeller blir definert som ved store mottaksstopper, vanskelige værforhold, sykdomsfravær, for kjøretøy der det forventes avklaring fra politi, tollmyndighet eller forsikringsselskaper ol.

Utslippstillatelsen gir ikke rom til å lagre 150 usanerte vrak.

Lagringen av usanerte biler kan kun mellomlagres en kort periode i særlige tilfeller. Vi kunne ikke se at forholdene var avviksbehandlet, og det ble ikke lagt fram annen dokumentasjon på at forholdene går under særlige tilfeller. Uavhengig av dette skal miljøsanering av kasserte kjøretøy foretas fortløpende, og så snart som mulig. Usanerte vrak kan kun mellomlagres en kort periode i særlige tilfeller.

«Særlige tilfeller» og hva som anses som en «kort periode» bør være definert i virksomheten prosedyrer og forholdet bør i hovedregel avviksbehandles.

Avvik 2:

Det forekommer manglende levering av farlig avfall ved kasserte kjøretøymottaket.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen av 29. august 2017 til drift av kasserte kjøretøymottak vilkår 5, samt avfallsforskriften § 11-8.

Kommentarer:

Det ble vist til at det er få vrak som inneholder kvikksølvholdige brytere med bakgrunn i at vrak i dag er av nyere dato. I egenrapporten for 2016 vises det til at det er innlevert og på lager ved årets slutt 4 kg kvikksølvholdige brytere. I 2017 er denne mengden økt til 7 kg. Vi kan ikke se at det er deklart kvikksølvholdige brytere i avfallsdeklarerings.no på kasserte kjøretøymottaket.

I henhold til avfallsforskriften §11-8 skal farlig avfall leveres minst 1 gang per år når mengden farlig avfall overstiger 1 kg.

Avvik 3:

Virksomheten har manglende merking av farlig avfall i kasserte kjøretøymottaket.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen av 29. august 2017 til drift av kasserte kjøretøymottak vilkår 5, og avfallsforskriften § 11-5.

Kommentarer:

Saneringen var godt organisert og utstyr som tas i bruk for å sanere bilene var godt tilpasset og tilrettelagt slik at saneringen kan foregå på en forsvarlig og god måte.

Flytende farlig avfall pumpes ut i tette rør til container der fraksjonen tappes i IBC-tanker for hver avfallsfraksjon. Bensin tappes ned i egen tilpasset tank. Merking av hvor de ulike flytende farlige avfallsfraksjonene tappes er merket med tusj på veggen. Den fast ansatte operatøren på mottaksanlegget vet godt hvor hver enkelt IBC-tank er plassert, for hver avfallsfraksjon. IBC-tankene

var ikke merket. Annet farlig avfall som oljefilter og kvikksølvbrytere blir lagret på egne beholdere inne i verkstedhallen. Beholdere var ikke merket.

I henhold til krav i utslippstillatelsen og avfallsforskriften så skal håndtering av farlig avfall skje på en forsvarlig måte og det skal ikke være fare for sammenblanding av avfall. I dette ligger det at alle beholdere der farlig avfall lagres skal merkes godt. Dette skal gjennomføres slik at det ikke oppstår misforståelser og sammenblandinger av fraksjonene ved lagring eller ved viderelevering av avfallet. Fast ansatte og stedfortredere skal lett kunne orientere seg om hva som lagres hvor av farlig avfall.

IBC-tankene hadde ikke nivåmålere. Det virket som rutiner for å sjekke IBC-tankene gikk på erfaring. Rutiner for kontroll av tankene var ikke nedskrevet. Her bør det risikovurderes om IBC-tankene bør ha nivåmålere med alarm eller om det er tilstrekkelig med jevnlig kontroll etter fastsatte rutiner.

I farlig avfallsmottaket merkes det farlige avfallet godt og lagres i godkjente beholdere. Lagringsområdet er oversiktlig og ryddig.

Merking av lagring av PCB- og klorholdige isolerglassruter er malt på gulvet i mottaksanlegget og merket med A4-ark på veggen. Gulvmerkingen var slitt, og var enkelte steder vanskelig å lese. På området der isolerglassrutene var lagret sto rutene over gulvmerkingen slik at det ikke var mulig å lese hva som var skrevet på gulvet. I tillegg var A4-arkene i gråtoner og ble av den grunn lite lesbare. Vi anser at merkingen bør oppgraderes.

Avvik 4:

Det mangler en prosedyre på mottak og prøvetaking av ukjent innhold på farlig avfall.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen av 1. juli 2016 til drift av sorteringsanlegget vilkår 2.2 og 2.6, samt avfallsforskriften §11-5.

Kommentarer:

Det mottas avfall med ukjent innhold og prøvetaking av avfallet gjennomføres ved å måle pH. Vi kunne ikke finne prosedyre for mottak av ukjent innhold og en risikovurdering av håndtering og prøvetaking av ukjent innhold.

Det var usikkerhet rundt hvor store mengder avfall som mottas årlig med ukjent innhold. En avviksbehandling av disse tilfellene kunne gitt en pekepinn på hvor ofte dette skjer og mengder. I tillegg kan det ut fra dette være lettere å vurdere risiko av forholdene. Det manglet også en generell vurdering av om det er tilstrekkelig at ukjent innhold måles kun på pH, dette med tanke på ansattes sikkerhet og at avfallet skal transporteres videre.

Avvik 5:

Farlig avfall fra eksterne virksomheter deklarerer på Ragn Sells avd. Hamar som produsent.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen av 1. juli 2016 til drift av sorteringsanlegget vilkår 2.6, samt avfallsforskriften §11-13.

Kommentarer:

Vi ser at i mange tilfeller har dere satt dere selv som produsent når farlig avfall deklarerer på vegne av eksterne virksomheter, dette gjelder også for større virksomheter. I tilleggsopplysninger har dere ført opp hvem som er eier av deklarereringen. Dette gir informasjon om hvem avfallet er deklart for

og en praksis som var akseptabel i 2015/2016. Dette med bakgrunn i at elektronisk deklarerings var nytt. Vi ser at dere har fortsatt denne praksisen også i 2017.

I forbindelse med sluttmøtet ble det gitt en redegjørelse for saken fra dere og at dere har jobbet med å få rettet dette opp. Det har vist seg å ikke være så enkelt å få til, men det ble vist til at dere begynner å få det i orden. Vi tar dette til etterretning.

Deklarering av farlig avfall på dere, på veggen av eksterne virksomheter kan benyttes i enkelte tilfeller slik at leveransen ikke blir avvist, men dette bør skje i minst mulig grad. Per i dag så har mottak kun anledning til å gjennomføre denne type praksis dersom det leveres av privatpersoner eller andre uten org. nummer. Fullmakter bør per i dag være på plass fra de virksomheter som ønsker at dere skal deklare på vegne av dem. Der det mangler fullmakt bør dette ordnes før avfallet leveres til mottaket.

Når dere fører dere selv som produsent vil det for mange virksomheter mangle deklarerings for levert farlig avfall i avfallsdeklarerings.no. I tillegg vil virksomheten få avvik ved tilsyn på grunn av manglende dokumentert deklarerings. Dette er noe vi håper dere kan videreformidle til virksomhetene.

I utgangspunktet skal kun avfall som dere har produsert selv føres på dere som produsent. Dette gir en god oversikt over hva dere som virksomhet har levert av farlig avfall som produsent.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

Anmerking 1

Det er noe mangelfull samsvar i innrapportert levert og mottatt farlig avfall i egenrapporten til Fylkesmannen og via avfallsdeklarerings.no.

Kommentarer:

Avfallsdeklarerings.no benyttes når vi gjennomgår egenrapportene fra virksomhetene. Med bakgrunn i dette har vi sammenstilt tallene som er innrapportert til oss via egenrapporten på produsert og mottatt farlig avfall, opp mot hva som er deklart via avfallsdeklarerings.no.

Egenrapport for kasserte kjøretøy

Vi ser i egenrapporten at enkelte av EAL-koder ikke stemmer overens med EAL-koden i deklarerings i avfallsdeklarerings.no. Av den grunn ser vi at det er behov for en redegjørelse for rapporteringen.

Kjølemedium som er innlevert til Stiftelsen Returgass AS/Isovator AS er i egenrapporten ført under EAL-kode 160114. I avfallsdeklarerings.no er avfallet deklart med EAL-kode 140601 på Ragn Sells avd. Hamar som produsent. Hvis mottaket av avfallet har endret koden bør dette avviksbehandles. Det bør vurderes om EAL-koden skal endres når den innrapporteres til oss i egenrapporten slik at deklarerings av farlig avfall samstemmer med hva som innrapporteres til oss. Vi har forhørt oss med Miljødirektoratet og de viste til at kjølemedium fra kasserte kjøretøy hører mer hjemme under EAL-kode 140601, enn under EAL-kode 160114.

I egenrapporten vises det til at farlig avfall fra oljeutskiller er deklart med EAL-kode 130506. I avfallsdeklarerings.no ser det ut til at avfallet er deklart under EAL-kode 130503 i 2016 og 160708 i 2017. Hvis mottak av avfallet har endret koden bør dette avviksbehandles. Det bør vurderes om EAL-koden skal endres når den innrapporteres til oss i egenrapporten slik at deklarerings av farlig avfall samstemmer med hva som innrapporteres til oss.

I egenrapporten for 2016 vises det til at spylevæske er ført under EAL-kode 160114. Vi er usikre på hva som er levert av denne fraksjonen fra Ragn Sells avd. Hamar som produsent siden det er vanskelig å finne levering av fraksjonen deklart på anlegget. Vi har benyttet EAL og avfallstoffnummer.

EAL-koder som benyttes i egenrapporten for kasserte kjøretøy bør så langt det er mulig samsvare med EAL-koder som avfallet er deklart med.

Egenrapporten for farlig avfallsmottaket

I egenrapporten for 2016 er det innrapportert mottak av i underkant av 200 tonn farlig avfall. I avfallsdeklarerer.no er det registrert opp mot 300 tonn farlig avfall mottatt ved farlig avfallsmottaket i 2016. Mengder farlig avfall som kan mottas ved mottaksanlegget for farlig avfall er overholdt, men dette gir en underrapportering av mengder tatt imot ved anlegget hvis de tallene vi har tatt ut av avfallsdeklarerer.no stemmer.

I egenrapporten vises det til at det er mottatt totalt 1329 tonn impregnert trevirke. Vi ser at impregnert trevirke er deklart under ulike EAL-koder i avfallsdeklarerer.no ut fra dens opprinnelse. I avsnitt «Totale mengder farlig avfall mottatt etter EAL-kode, 2016» vises det til at det er mottatt 21 tonn impregnert trevirke med EAL-kode 170204. Ved å benytte avfallsstoffnummer for CCA- og Kreosotimpregnert trevirke ser vi at det i avfallsdeklarerer.no er levert i underkant av 600 tonn impregnert trevirke til anlegget (CCA- og kreosotimpregnert trevirke).

I forbindelse med sluttmøte ble det redegjort for tallene for mottak av trykkimpregnert trevirke. Vi tar dette til etterretning. Det er viktig at egenrapporten er informativ og gir god oversikt om hva som er mottatt og viderelevert ved anlegget. Vi ser at våre krav til innhold i egenrapporten kan forbedres slik at egenrapporten gir god informasjon om hva som er mottatt og viderelevert fra anlegget i forhold til de krav som er satt i utslippstillatelsen. Vi tar gjerne imot forslag til forbedringspunkter til innrapportering.

Vi ber uansett om en redegjørelse for de funn vi har observert.

Anmerkning 2

Enkelte prosedyrer er ikke oppdatert til dagens deklarerer av farlig avfall

Kommentarer:

Sentrale prosedyrer 7030 «Mottakskontroll» og «7001 Registrering og deklarerer», samt lokale prosedyrer for farlig avfallsmottaket og kasserte kjøretøymottaket viser til deklarerer via skjema. Det vises ikke til det nye systemet for elektronisk deklarerer via avfallsdeklarerer.no og håndtering av samdeklarerer ol.

De fleste prosedyrer sentralt og lokalt virker å være oppdatert i 2014. Enkelte av de lokale prosedyrene er ikke oppdatert til krav i gjeldende utslippstillatelse.

Anmerkning 3

Ansvaret for vurderer av kompetansekrav til ansatte med hovedansvar for farlig avfallsmottaket og kasserte kjøretøy bør vurderer å løftes opp sentralt i Ragn-Sells.

Kommentarer:

De som har hovedansvar for farlig avfallsmottaket og kasserte kjøretøymottaket har arbeidsoppgaver som kan utsette de for hendelser som kan medføre fare for helse og sikkerhet. Med bakgrunn i at det er gitt en egen tillatelse til mottak av alle typer farlig avfall ved virksomheten, et eget mottaksanlegg,

forventes det noe mer av virksomheten enn hvis det kun tas imot farlig avfall som er iblandet restavfallet som mottas.

Mottaket må være forberedt på mottak av alle typer farlig avfall, ukjent innhold, sammenblanding av farlig avfall samt ha kunnskap om hvordan man skal håndtere søl ved lekkasje av flere typer farlig avfall sammen eller ved søl enkeltvis, ukjent innhold mm. Kasserte kjøretøyanlegget må blant annet ha kunnskap om nye typer komponenter og gasser i nyere kasserte kjøretøy.

Det er opp til hver enkelt avdeling lokalt å vurdere hva som er tilstrekkelig kompetanse for de arbeidsoppgavene de ansatte skal gjennomføre. Det er den lokale ledelsens ansvar å ha den overordnede plan for hva som anses som tilstrekkelig opplæring og kursing for at den ansatte skal kunne utføre jobben på en god og sikker måte slik at en ivaretar helse, miljø og sikkerhet.

Det blir vist til at den som har hovedansvar for farlig avfallsmottaket skal ha kurs Farlig avfall 1 og 2, og ADR-kurs kap. 1.3. Den som har hovedansvar for mottaksanlegget for kasserte kjøretøy har opplæring fra leverandør av utstyr som brukes på mottaket, og håndtering av F-gasser.

Hvilke kompetansekrav som anses som tilstrekkelig for å kunne gjennomføre arbeidsoppgavene på mottak for farlig avfall og kasserte kjøretøy på en god og sikker måte bør vurderes av personer med fagkompetanse innenfor feltene. På dette fagfeltet må man være i forkant og vite hva som skjer framover med nye typer farlig avfall og sikker håndtering av avfallet. Det må være formålstjenlig at kompetansekravene settes sentralt av Ragn-Sells, enn at kompetansekravene settes lokalt av hver enkelt avdeling. Dette mener vi også bør gjøres for stedfortreder i farlig avfallsmottaket og kasserte kjøretøymottaket.

Anmerkning 4

Risikovurderingen for ytre miljø kan forbedres

Kommentarer:

VS-hjulet ser vi et godt hjelpemiddel for å sikre at risikovurderingene gjennomgås og at hvert delområde i risikovurderingen blir gjennomgått.

Det er gjennomført en risikovurdering for ytre miljø som omfatter mange av de forhold som bør vurderes, men vi ser at enkelte hendelser ikke er vurdert. I tillegg ser vi at enkelte forhold kan spesifiseres og deles opp i flere kilder ut i fra risikoen den innebærer.

Mange av forholdene som omfatter ytre miljø baserer seg på at overvannsanlegget skal håndtere utslippet og minsker risikoen, men overvannsanlegget med oljeutskiller og sedimenteringsbasseng inngår ikke i risikovurderingen. Det er ikke vurdert kapasitet til overvannsanlegget på mengder oljesøl anlegget kan ta imot, kapasitet i forhold til en eller flere dagers ekstremvær, defekte pumper/reduert kapasitet på pumpe, defekt oljeutskiller/reduert kapasitet på oljeutskiller, defekt nivåmåler i oljeutskiller, mulighet for å stoppe gjennomstrømning (nødventil), høyt innhold av BFH i overvannet ol.

I tillegg ser vi at risikovurderingen ikke inneholder vurdering av ukjent innhold av farlig avfall (mengder og typer), prøvetaking av ukjent innhold, transport av farlig avfall som opprinnelig hadde ukjent innhold, søl/utslipp av de forskjellige typer farlig avfall, fare for innbrudd i lagrede kasserte kjøretøy, avfall på avveie (typer/mengder), manglende nivåmålere i IBC-tankene ved kasserte kjøretøymottaket, vakthold ved anlegget/sikring mot uvedkomne i forhold til hvor avfallet er lagret ol.

Vår oppfatning er også at resultatene fra risikovurderingen i liten grad formidles videre nedover i organisasjonen til ansatte, og at ansatte i liten grad er med på å definere forhold som kan inngå i risikovurderingen.

Anmerkning 5

Fastsatte mål for ytre miljø er lite kjent blant de ansatte

Kommentarer:

De sentrale målene for ytre miljø virker å være enkle å forankre og rapportere på per avdeling.

Generelt var målene som er satt sentralt fra Ragn-Sells for ytre miljø lite kjent hos de ansatte, men det kom fram under samtalen at ledelsen rapporterer på de fastsatte målene for ytre miljø, sentralt til Ragn-sells.

I det daglige virker det som de ansatte jobber etter de mål som er satt for ytre miljø i sine gjøremål, men det er ingen bevissthet om at dette også er de sentrale målene som er satt sentralt fra virksomheten for ytre miljø.

Anmerkning 6

Det forekommer underrapportering av avvik.

Kommentarer:

Sentralt hos Ragn-Sells er det utarbeidet en prosedyre for avvik og avviksbehandling (Dok. 2.3.0.2.101 «Avvik og korrigerende tiltak»). Her blir avvik definert som uønsket hendelse og prosedyren beskriver hvordan avvikene skal behandles.

I lokal prosedyre ble det vist til at uønskede hendelser skal registreres og følges opp. Alvorlige hendelser (varig skade/død) skal årsaksanalyseres. Videre blir det viste til at avvik og uønskede hendelser skal være fast på avdelingsmøter, sjåførermøter og driftsmøter.

Det virker som terskelen for å registrere avvik kan være noe høy når det gjelder mindre hendelser som medfører brudd på egne rutiner/forhold som kan ordnes opp på stedet. Vi anser at det av den grunn forekommer en viss underrapportering av avvik. Eksempler på avvik som ikke er registrert: manglende uttak av batteri fra kasserte kjøretøy ved klarering av kjøretøyet før det levers til mottaksanlegget, mottak av farlig avfall med ukjent innhold, innbrudd i biler på mottaksanlegget for kasserte kjøretøy ol.

Avvik var ikke en del av agendaen på driftsmøter og hvis avvik blir lukket blir ikke dette formidlet til dem på Drift.

Ledelsen bør tilstrebe en kultur hvor de ansatte melder fra om avvik og forstår verdien av dette. Det er viktig at formålet med å registrere avvik tydeliggjøres og at det er positivt å melde fra om avvik. Avviksbehandlingen kan for eksempel hete forbedringsarbeid for å få en noe mer positiv vinkling.

Avvik som gjelder ytre miljø blir registreres under avvikstype «HMS» i Axapta. HMS blir dermed et stort samleavvik som omfatter alt innen HMS. Det er vanskelig å få oversikt over hvilke avvik som går under de ulike kategoriene innenfor HMS. Ved å separere avvik under «HMS» i undergrupper, vil man kunne synliggjøre avvik som gjelder for eksempel yte miljø. I avviksregistreringen var «Miljø» skilt ut, men denne undergruppen ble ikke brukt.

Det ble vist til at avvik som registreres i forbindelse med interne revisjoner, vernerunder, beredskapsøvelser ol. blir avviksbehandlet ved å registrere hendelsene i Axapta. Avvik som løftes opp

til ledelsen er hendelser som medfører brudd på lover, forskrifter, tillatelser ol. I den forbindelse er det viktig å formidle for ansatte, gjennom driftsmøter ol. om avvik er lukket eller videre behandling av avvikene som er registrert.

8. Andre forhold

Anlegget eies 100% av Ragn-Sells AS. Avdelingen på Hamar består av enhet Transport, Produksjon/Drift og Adm./Salg. Innunder Produksjon/Drift ligger sorteringsanlegg for husholdning og næringsavfall, mottak og behandlingsanlegg for kasserte kjøretøy og mottak for farlig avfall. Under Produksjon/Drift er det 12 ansatte, samt Driftsleder.

Overvannsanlegget består av oljeutskiller og sedimenteringsbasseng, før vannet ledes til det nedlagte deponiet. Anleggsområdet der det foregår sortering og lagring av avfall er anlagt med fast dekke av asfalt. Vann ledes direkte til sedimenteringsbasseng og er ikke innom oljeutskiller. Området for kasserte kjøretøymottaket er med fast dekke av betong. Overvann ledes til oljeutskiller og deretter til sedimenteringsbassenget.

En gang i måneden stanses anlegget en hel dag for vedlikehold som gjennomføres av eksterne og interne aktører.

Ragn-Sells AS virksomhetsstyringssystem er sertifisert iht standard for miljøstandarden ISO 14001:2004 og kvalitetsstandarden ISO 9001:2008. I tillegg er de sertifisert iht samfunnsansvar (CRS Performance Ladder) der miljø og energi inngår.

Anlegget i Elverum er per i dag et omlastingsanlegg, underliggende avdelingen på Hamar. Ragn-Sells drift på Tørud Sag med kverning av trevirke, er avviklet.

9. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Formøte 14.1.17:

Forberedende møte med virksomheten der det ble informert om gjennomgangen av revisjonen.

Åpningsmøte, samtaler og verifikasjoner 8.-9.02.18

Dagen startet med et kort informasjonsmøte om gjennomføringen av revisjonen. 6 personer deltok i samtaler med Fylkesmannen. Etter samtalene ble det foretatt befarings- og verifikasjonsarbeid ved virksomheten.

Sluttmøte 02.03.18

Oppsummering med presentasjon av resultatene i form av avvik og anmerkninger.

Deltagere ved revisjonen:

Følgende personer fra virksomheten har deltatt på formøte/åpningsmøte, samtaler og sluttmøte:

Navn	Funksjon/stilling	Formøte	Åpningsmøte	Samtale	Sluttmøte
Frank Høghaugen	Avdelingsleder Hamar	x	x	x	x
Hanne Emilie Lium	Formann og VS koordinator	x	x	x	x

Karina Vikbakk Johnsen	Produksjonsmed arbeider farlig avfall	x	x	x	
Espen Sølvsberg	Driftsleder		x	x	x
Inge Emilsen	Driftsoperatør Kasserte kjøretøy		x	x	
Ketil Henriksen	Regionsjef			x	x

Fylkesmannen revisjonsgruppe:

Anne-Mette Nordbak, revisjonsleder

Helene Mørkkåsa Sandvik, revisor.

10. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven).
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften).
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).
- Forskrift om begrensnig i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen
- Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet
- Utslippstillatelsen fra Fylkesmannen i Hedmark: Drift av sorteringsanlegget gitt 01.07.2016. Drift av kasserte kjøretøyanlegg gitt 29.08.2017.